

Ministerie van EZK
Staatsecretaris Menno Snel
&
Ministerie van BZK
Minister Kajsa Ollongren

datum
19 februari 2019
kenmerk
19.116
uw relatienummer
-
bijlage(n)
rapport Gasverbruik in de
huursector

Betreft: compensatie Energiebelasting lagere inkomens

Geachte heer Snel en mevrouw Ollongren,

Hierbij ontvangt u het onderzoeksrapport 'Gasverbruik in de huursector'. Wij hebben dit onderzoek laten uitvoeren in het kader van ons Meldpunt Energiealarm. Ons doel is om inzichtelijk te maken welke invloed een hoge energierekening heeft op het leven van huurders en zicht te krijgen op de oorzaken van hoge energierekeningen. Dit sluit goed aan op de vraag die u (de heer Snel) zichzelf stelde in EenVandaag op 29 januari 2019 over de hoge energierekeningen: *Kloppen de aantallen en zo ja, wat voor een beleid hoort daarbij?* Daarvoor doen wij bij deze een voorstel.

Het onderzoek van het Woonbond Kennis- en Adviescentrum schetst helder welke kenmerken van huurders een sterke invloed hebben op een hoge gasquote¹. In het rapport is de focus vooral gericht op de kenmerken van de groep huurders die tot de top-20 procent hoogste gasverbruik behoren. Dit betreft een groep van rond 420.000 mensen in het onderzoek. In de praktijk zal deze groep groter zijn, ook omdat er juist onder huurders ook veel huishoudens zijn met blok- of stadsverwarming. Ook blijkt uit het onderzoek dat er grote verschillen bestaan in gasquotes. Hoog wijkt sterk af van laag.

Kenmerken die een sterke invloed hebben op een hoge gasquote zijn:

- Kinderen in het huishouden
- Huishoudens in de bijstand
- Huishoudens in niet-gestapelde bouw
- Huurtoeslag ontvangen

Niet alle denkbare kenmerken zijn meegenomen in dit onderzoek. Zo zijn meer kwalitatieve woningkenmerken niet meegenomen. Onderzoek van het OTB² laat echter zien dat het effect van het Energie-label op het gasverbruik weliswaar minder is dan theoretisch bepaald, maar wel bestaat. In het OTB-onderzoek gaat men uit van een verrekening per m². De labels F en G hebben een hoger verbruik per vierkante meter en grotere woningen met dergelijke labels zullen zeker bij lage inkomens bovengemiddeld verbruik hebben.

Het is duidelijk dat er een vorm van compensatiebeleid nodig is. De recente energieprijsgolf geeft daar aanleiding toe maar ook in het 'Ontwerp van het Klimaatakkoord' worden er in de varianten voor wijziging van de energiebelasting compensatiemaatregelen meegenomen. De wijze waarop deze

¹ De gasquote zijn de gaskosten als percentage van het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen.

² O.a. Performance gaps in energy consumption: household groups and building characteristics, Van den Brom, Meijer en Visscher, OTB, 2017

compensatie wordt vormgegeven is door de Klimaattafel-partijen primair overgelaten aan het kabinet. De tafel wilde zich niet uitspreken over inkomensbeleid. De Woonbond heeft echter nadrukkelijk te kennen gegeven dat de gekozen compensatie, onderdeel zal zijn van haar finale afweging om het Klimaatakkoord te steunen. De Woonbond wil u daarom haar visie op noodzakelijke compensatiemaatregelen meegeven.

De basisvorm waarin nu wordt gezocht naar compensatie bij stijgende energiebelastingen is het vergroten van de Belastingvermindering energiebelasting. Hiermee krijgt ieder huishouden een vast bedrag terug. Deze vorm van compensatie heeft een enigszins dempend effect op de rekening van mensen met een laag inkomen. De lagere inkomens verbruiken minder energie dan hoge inkomens, maar ten opzichte van hun besteedbaar inkomen is het effect zeker bij mensen **met** een hoge gasquote onvoldoende om de groeiende energiearmoede te keren. Dit komt omdat lage inkomens vaak een veel groter deel van hun inkomen aan energie spenderen dan hoge inkomens. Zij geven zoveel meer aan deze basislevensbehoefte uit dat een platte compensatie in centen onvoldoende helpt om hen tegen groeiende energiearmoede te beschermen. Dit geldt des te meer voor huishoudens die bovengemiddeld veel uitgeven aan gas. Een hoog gasverbruik is niet zonder meer een keuze of een verantwoordelijkheid van de individuele huurder.

In het Ontwerp Klimaatakkoord wordt gesproken over twee varianten waarin de gasbelasting met 10 cent stijgt. Die stijging staat nog los van stijging van de ODE (prognose 3 cent voor gas en 1 cent voor elektriciteit). Iedere cent gasprijs stijging komt in 2019 overeen met een opbrengst van 131 miljoen. In de varianten in het Ontwerp Klimaatakkoord wordt deze opbrengst door middel van een verlaging van de belasting op elektriciteit en/of een verhoging van de belastingvermindering energiebelasting teruggedrukt. Dat laatste geldt niet voor ODE. De verwachte jaaropbrengst van de verhoging van de belasting op gas loopt op tot ruim boven de miljard euro. De Woonbond is van mening dat minimaal 30% van deze opbrengst specifiek gericht moet worden om de energiearmoede onder lagere inkomens te bestrijden. De overige 70% kunnen volgens de methode uit het Ontwerp Klimaatakkoord worden ingezet.

Het is daarbij wenselijk dat de compensatiemaatregel voor de lagere inkomens gericht wordt ingezet. Mede op basis van het bijgevoegde onderzoek 'Gasverbruik in de huursector' komen wij tot de volgende opties:

- a. verhoog de huurtoeslag van huurders met één of meer kinderen;
- b. verhoog de Algemene heffingskorting en het bijstandsinkomen in gelijk mate;
- c. bevries vanaf 2021 de huren van (eengezins)woningen met een F of G-label. Compensatie voor verhuurder kan plaatsvinden via een extra subsidie voor woningverbetering van dit type woningen conform de STEP-subsidie.

De precieze invulling van deze compensatiemaatregelen vereist nog nader onderzoek, maar wij menen dat dit voorstel de scherpste randjes van de stijging van de belasting op gas voor bovengemiddeld verbruik onder de lagere inkomens afhaalt. Wij beseffen dat dit geen heel eenvoudige maatregel is maar de meldingen op het Meldpunt Energiealarm laten keihard zien dan leven met energiearmoede ook bepaalt niet eenvoudig is. Dit probleem vereist een serieuze inzet juist ook van uw kant. Wij verwachten niet minder.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Paulus Jansen
directeur Woonbond

cc: Tweede Kamer – woordvoerders Klimaat